

35. Про Національне антикорупційне бюро України : Закон України від 14.10.2014 р. № 1698-VII. Дата оновлення: 16.09.2020. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1698-18>. (Дата звернення: 01.05.2021).

36. Салманов О.В., Лисенко С.Г. Засади діяльності детективів НАБУ в період реформування антикорупційної системи України. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2016. Вип. 4. С. 183–187.

37. Сисоєнко Г.І., Самодін А.В. Підрозділи Національного антикорупційного бюро України як орган досудового розслідування. *Часопис Академії адвокатури України*. 2015. Т. 8. № 2(27). С. 120–126.

38. Про Національну гвардію України: Закон України від 13.03.2014 р. № 876-VII. Дата оновлення: 23.04.2021. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/876-18> (дата звернення: 01.05.2021).

39. Агапова О.В. Контроль та нагляд за діяльністю Національної гвардії України. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2015. Т. 2. Вип. 2. С. 112–115. (Серія «Юридичні науки»).

40. Байрачна Т.О. Адміністративно-правові засади контролю за діяльністю Національної гвардії України : дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2018. 234 с.

41. Агапова О.В. Адміністративно-правові засади діяльності Національної гвардії України : дис. ... канд. юрид. наук. Харків, 2017. 244 с.

42. Тацій В.Я. Прокуратура та органи правопорядку в системі правоохоронних органів. *Вісник прокуратури*. 2013. № 3. С. 3–15.

43. Ярмиш Н.М. Зміст терміна «органи правопорядку, використаного у статті 131-1 Конституції України. *Вісник Національної академії прокуратури України*. 2016. № 4(46). С. 79–84.

УДК 342.9

DOI <https://doi.org/10.32844/2618-1258.2021.3.18>

ЛИТВИН І.І.

АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВ ТА ОBOB'ЯЗКІВ СУБ'ЄКТІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ ОСВІТНІ ПОСЛУГИ

ADMINISTRATIVE AND LEGAL SUPPORT OF THE RIGHTS AND RESPONSIBILITIES OF ENTITIES THAT RECEIVE EDUCATIONAL SERVICES

Метою статті є висвітлення нормативно-правових актів, норми яких визначають основи адміністративно-правових засад прав та обов'язків суб'єктів, які отримують освітні послуги в Україні. В статті висвітлюється нормативно-правова база, де закріплені основні права та обов'язки суб'єктів, які отримують освітні послуги, визначається адміністративно-правове забезпечення таких прав та обов'язків. Розглядається категоріальний апарат проблематики, наводяться визначення авторів поняття «суб'єкт», «суб'єкт права» (адміністративного), «суб'єкт правовідносин» (адміністративних), зауважується, що ці поняття не доцільно ототожнювати, наводяться приклади відмінностей цих категорій, також наводиться визначення «суб'єкт адміністративно-правових відносин у сфері надання освітніх послуг». У дослідженні наводиться перелік суб'єктів, які отримують освітні послуги (здобувачі освіти, батьки здобувачів освіти). Вказується, що права та обов'язки суб'єктів, які отримують освітні послуги, містяться в Законах «Про освіту» 2017 р., «Про дошкільну освіту» 2001 р., «Про повну загальну се-

© ЛИТВИН І.І. – доктор юридичних наук, доцент, професор кафедри цивільного, адміністративного та фінансового права (Класичний приватний університет)

редню освіту» 2020 р., «Про вищу освіту» 2014 р. та ін.; підзаконних актах уряду та профільного міністерства (наприклад, «Про затвердження Примірного положення про студентське самоврядування у вищих навчальних закладах України» 2007 р.); статутах закладів освіти (статуту закладів вищої освіти, шкіл тощо). Висвітлюються норми Закону «Про освіту» 2017 р. щодо основних прав та обов'язків суб'єктів, які отримують освітні послуги, визначається, що важливим правом у взаємовідносинах із освітніми закладами є право на громадське самоврядування (у вигляді самоврядування здобувачів освіти, батьківського самоврядування, студентське самоврядування або інші органи громадського самоврядування учасників освітнього процесу). Акцентується увага на важливості права на оскарження учасниками процесу дій керівництва, посадових осіб або педагогічних кадрів закладів освіти, право на отримання інформації від закладів освіти, посадових осіб суб'єктами, які отримують освітні послуги.

Ключові слова: громадське самоврядування, заклад освіти, законодавство, оскарження, суб'єкт права, адміністративно-правові відносини.

The purpose of the article is to cover the regulations, the rules of which determine the basis of administrative and legal principles of rights and responsibilities of entities that receive educational services in Ukraine. The article covers the legal framework, which enshrines the basic rights and responsibilities of entities that receive educational services, determines the administrative and legal support of such rights and responsibilities. The categorical apparatus of the issue is considered, the authors define the concept of “subject”, “subject of law” (administrative), “subject of legal relations” (administrative), it is noted that these concepts should not be identified, there are examples of differences between these categories, the definition of “subject of administrative and legal relations in the field of educational services” is also given. The study provides a list of entities that receive educational services (students, parents of students). It is indicated that the rights and responsibilities of entities that receive educational services are contained in the Laws “On Education” in 2017, “On Preschool Education” in 2001, “On Complete General Secondary Education” in 2020, “On higher education” in 2014, etc.; by-laws of the government and the relevant ministry (for example, “On approval of the Model Regulations on student self-government in higher educational institutions of Ukraine” in 2007); statutes of educational institutions (statutes of higher education institutions, schools, etc.). The norms of the Law “On Education” of 2017 on the basic rights and responsibilities of entities receiving educational services are highlighted, it is determined that an important right in relations with educational institutions is the right to public self-government (in the form of self-government of parents, parental self-government, student government or other bodies of public government of participants in the educational process). Emphasis is placed on the importance of the right to appeal by participants in the process of actions of management, officials or teachers of educational institutions, the right to receive information from educational institutions, officials by entities that receive educational services.

Key words: public self-government, educational institution, legislation, appeals, subject of law, administrative-legal relations.

Вступ. Освіта для будь-якої держави є надважливою сферою, від якої залежить успішність та її конкурентоспроможність на світовій арені. Саме від освіти багато в чому залежить потенціал «людського капіталу» України. Від якості середньої та вищої освіти, яку отримує особа, залежить її подальша доля отримати високооплачувану посаду, самореалізувати себе. Науковий доробок з адміністративного права багато уваги приділяє питанням адміністративно-правових відносин щодо якості освіти, надання освітніх послуг школами, закладами вищої освіти тощо, однак наукового висвітлення потребує проблематика щодо правового забезпечення прав та обов'язків осіб, які отримують освітні послуги. Від дотримання таких прав та обов'язків залежить якість освітніх послуг. Особа, що отримує освітні послуги зможе захистити себе в питаннях освітнього процесу та впливати на діяльність освітнього закладу у сфері громадського контролю тощо, водночас дотримання особою, яка отримує освітні послуги, власних обов'язків постає запорукою якісного надання освітніх послуг та ефективності навчального процесу. Тому вважаємо

проблематику адміністративно-правового забезпечення прав та обов'язків суб'єктів, які отримують освітні послуги достатньо актуальною й такою.

Стан опрацювання. До наукового доробку, де висвітлюються питання адміністративно-правового забезпечення прав та обов'язків суб'єктів, які отримують освітні послуги, здійснили внесок наступні дослідники: М. Ейдельберг, І. Литвин, Т. Мацелик, Я. Сандул та інші.

Постановка завдання. Метою статті є висвітлення нормативно-правових актів, норми яких визначають основи адміністративно-правових засад прав та обов'язків суб'єктів, які отримують освітні послуги в Україні.

Результати дослідження. Перед тим, як розглядати питання адміністративно-правового забезпечення прав та обов'язків осіб, які отримують освітні послуги, потрібно визначити необхідний правовий категоріальний апарат. Існують різні підходи щодо визначення суб'єктів адміністративного права та адміністративних правовідносин, суб'єкту, зокрема як філософської категорії.

Т. Мацелик вказує, що суб'єкт як філософська категорія означає людину або соціальну групу, що є носіями діяльнісної можливості та володіють волею незалежно від їх конкретних індивідуальних характеристик. Саме таке розуміння категорії «суб'єкт» впливає на категорію «суб'єкт права» [5, с. 12]. Водночас у науковій літературі точиться дискусія щодо питання співвідношення понять «суб'єкт правовідносин» та «суб'єкт права». Деякі дослідники ототожнюють ці поняття, інші розмежовують. Наприклад, С. Кечежан ці поняття ототожнює й наголошує на доцільності використання загальної категорії суб'єктів права [1, с. 145]. В. Копейчиков використовує поняття суб'єктів права як один з елементів структури правовідносин й розуміє під цією категорією: «учасників правових відносин, які мають суб'єктивні права та виконують юридичні обов'язки» [2, с. 192; 1, с. 145]. Однак інші дослідники вважають, що подібні поняття не можна ототожнювати, оскільки, перебуваючи у стані суб'єкта права, можна не бути суб'єктом правовідносин, водночас реалізація правових норм може здійснюватися як за допомогою правовідносин, так і поза ними. М. Ейдельберг зауважує, що головною ознакою, за якою можна розмежовувати ці категорії, є можливість брати участь у різних правовідносинах, що характерно для суб'єкта права; реальна участь у правовідносинах, що характерно для суб'єктів правовідносин. Тому суб'єкти права постають такими, що мають правосуб'єктність. Дослідник вказує: «Суб'єкт права – це носій передбачених правовими нормами суб'єктивних прав та обов'язків, що має потенційну можливість участі у правовідносинах, тоді як суб'єкт правовідносин – це реальний учасник правовідносин. У сучасній теорії права суб'єкти правовідносин визначаються як: правоздатні особи суспільного життя, які є носіями юридичних прав і обов'язків; індивідуальні чи колективні суб'єкти права, які використовують свою правосуб'єктність у конкретних правовідносинах, виступаючи реалізаторами суб'єктивних юридичних прав і обов'язків, повноважень і юридичної відповідальності; учасники правовідносин, індивіди або організації, які мають суб'єктивні права та виконують юридичні обов'язки на основі юридичних норм» [1, с. 145–146].

В. Авер'янов розглядає під суб'єктами адміністративного права учасників суспільних відносин, які мають суб'єктивні права та виконують юридичні обов'язки, що встановлені адміністративно-правовими нормами [11, с. 100]. І. Голосніченко, М. Стахурський та Н. Золотарьова вказують, що суб'єктами адміністративного права є учасники саме правовідносин, а не суспільних відносин. Ю. Старилів зауважує, що такі суб'єкти є реальними учасниками адміністративно-правових відносин, які, разом із наявністю адміністративно-правового статусу, беруть участь в організації публічного управління (муніципального або державного рівня), в управлінській діяльності та у процесі управління або адміністративних процедурах. С. Ківалов водночас підкреслює, що в адміністративному праві під суб'єктом розуміють носія прав і обов'язків у сфері державного управління, які врегульовуються адміністративно-правовими нормами, здатні надати права реалізувати, а покладені обов'язки виконувати [11, с. 100]. Ми схилиємось до думки дослідників, що такі поняття, як «суб'єкт права» та «суб'єкт правовідносин», ототожнювати не слід.

Тому вважаємо, що «суб'єктами адміністративних правовідносин є учасники суспільних відносин, що виникають у сфері державного управління, наділені адміністративною правосуб'єктністю, закріпленою нормами адміністративного права. Відповідно, під суб'єктами адміністративно-правових відносин у сфері надання освітніх послуг запропоновано розуміти систему фізичних та юридичних осіб – учасників освітнього процесу, наділених адміністративною правосуб'єктністю, та які одночасно забезпечують приватні інтереси та реалізацію державної освітньої політики» [4, с. 193]. А до системи суб'єктів адміністративно-правових відносин у сфері

надання освітніх послуг можна віднести органи управління освітою; навчальні заклади; керівників навчальних закладів; органи громадського самоврядування в освіті; учасників навчально-виховного процесу [4, с. 193].

Права та обов'язки учасників навчально-виховного процесу – вихованців, учнів, студентів, курсантів, слухачів, аспірантів, докторантів та інших, визначаються у Законі «Про освіту» 2017 р. в ст. 53. Права та обов'язки учасників освітнього процесу – здобувачів освіти, педагогічних, науково-педагогічних та наукових працівників, батьків здобувачів освіти, фізичних осіб, які провадять освітню діяльність, інших осіб, містяться в нормах законів та підзаконних нормативно-правових актах, як-от: Закон «Про освіту» 2017 р. [9], Закон «Про дошкільну освіту» 2001 р. [7], Закон «Про повну загальну середню освіту» 2020 р. [10], «Про вищу освіту» 2014 р. [6] та інших; в підзаконних актах уряду та профільного міністерства (Про затвердження Примірного положення про студентське самоврядування у вищих навчальних закладах України) 2007 р. [8] та інших); у статутах освітніх закладів.

Варто зауважити, що фундаментальне право на освіту закріплене в Конституції України, а саме в ст. 53 вказано, що кожен має право на освіту, а повна загальна середня освіта є обов'язковою, а держава забезпечує доступність і безоплатність дошкільної, повної загальної середньої, професійно-технічної, вищої освіти в державних і комунальних навчальних закладах; надання державних стипендій та пільг учням і студентам. Громадяни мають право безоплатно здобути вищу освіту в державних і комунальних навчальних закладах на конкурсній основі [3].

У Законі «Про освіту» 2017 р., ч. 1 ст. 3 вказано, що кожен має право на якісну та доступну освіту впродовж усього життя, на доступність і безоплатність освіти; у ч. 2 ст. 3 – що усі мають рівні умови доступу до освіти, та ніхто не може бути обмежений у праві на здобуття освіти; у ч. 3 ст. 3 – що особи реалізують права на освіту шляхом її здобуття на різних рівнях освіти; у ч. 4 ст. 3 – що кожен має право на доступ до публічних освітніх, наукових та інформаційних ресурсів; у ч. 5 ст. 3 зазначено про право здобувачів освіти на соціальний захист [9].

Ст. 28 Закону «Про освіту» 2017 р. визначаються норми щодо можливості адміністративно-правового забезпечення прав та обов'язків суб'єктів, які отримують освітні послуги, а саме про громадське самоврядування у закладах освіти: «це право учасників освітнього процесу як безпосередньо, так і через органи громадського самоврядування колективно вирішувати питання організації та забезпечення освітнього процесу в закладі освіти, захисту їхніх прав та інтересів, організації дозвілля та оздоровлення, брати участь у громадському нагляді (контролі) та в управлінні закладом освіти у межах повноважень, визначених законом та установчими документами закладу освіти» [9]. Діяти можуть такі органи у вигляді органу самоврядування працівників закладу освіти, здобувачів освіти, батьківського самоврядування або інші органи громадського самоврядування учасників освітнього процесу [9].

Ст. 53 Закону «Про освіту» 2017 р. визначаються права та обов'язки здобувачів освіти: навчання впродовж життя та академічна мобільність; індивідуальна освітня траєкторія, що реалізується, зокрема, через вільний вибір видів, форм і темпу здобуття освіти, закладів освіти і запропонованих ними освітніх програм, навчальних дисциплін та рівня їх складності, методів і засобів навчання; якісні освітні послуги; справедливе та об'єктивне оцінювання результатів навчання; відзначення успіхів у своїй діяльності; свобода творчої, спортивної, оздоровчої, культурної, просвітницької, наукової і науково-технічної діяльності тощо; безпечні та нешкідливі умови навчання, утримання і праці; повагу людської гідності; захист під час освітнього процесу від приниження честі та гідності, будь-яких форм насильства та експлуатації, булінгу (цькування), дискримінації за будь-якою ознакою, пропаганди та агітації, що завдають шкоди здоров'ю здобувача освіти; отримання соціальних та психолого-педагогічних послуг як особи, яка постраждала від булінгу (цькування), стала його свідком або вчинила булінг (цькування); користування бібліотекою, навчальною, науковою, виробничою, культурною, спортивною, побутовою, оздоровчою інфраструктурою закладу освіти та послугами його структурних підрозділів у порядку, встановленому закладом освіти відповідно до спеціальних законів; доступ до інформаційних ресурсів і комунікацій, що використовуються в освітньому процесі та науковій діяльності; забезпечення стипендіями у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України; трудова діяльність у позанавчальний час; збереження місця навчання на період проходження строкової військової служби, військової служби за призовом під час мобілізації, на особливий період, військової служби за призовом осіб із числа резервістів в особливий період; особисту або через своїх законних представників участь у громадському самоврядуванні та управлінні закладом освіти; інші необхідні умови для здобуття освіти, у тому числі для осіб з особливими освітніми потребами та із соціально незахищених верств населення [9].

Також здобувачі, які отримують освітні послуги, відповідно до ч. 3 ст. 53 зобов'язані: виконувати вимоги освітньої програми (або індивідуального навчального плану), дотримуючись принципу академічної доброчесності, та досягти результатів навчання, передбачених стандартом освіти для відповідного рівня освіти; поважати гідність, права, свободи та законні інтереси всіх учасників освітнього процесу, дотримуватися етичних норм; відповідально та дбайливо ставитися до власного здоров'я, здоров'я оточуючих, довкілля; дотримуватися установчих документів, правил внутрішнього розпорядку закладу освіти, а також умов договору про надання освітніх послуг (за його наявності); повідомляти керівництво закладу освіти про факти булінгу (цькування) стосовно здобувачів освіти, педагогічних, науково-педагогічних, наукових працівників, інших осіб, які залучаються до освітнього процесу, свідком яких вони були особисто або про які отримали достовірну інформацію від інших осіб [9]. Окрім того, забороняється залучати здобувачів освіти під час освітнього процесу до участі в заходах або виконання робіт, які не пов'язані з реалізацією освітньої програми

Окрім того, Закон «Про освіту» 2017 р. врегулює питання прав та обов'язків батьків здобувачів освіти. Зазначається, що першоосновою розвитку дитини є виховання в сім'ї, батьки мають право захищати відповідно до законодавства права та законні інтереси здобувачів освіти; звертатися до закладів освіти, органів управління освітою з питань освіти (такі норми містяться в Законах «Про звернення громадян» 1996 р., «Про доступ до публічної інформації» 2011 р. тощо); вільно обирати заклад освіти, освітні програми, вид і форму здобуття дітьми відповідної освіти; право на участь у громадському самоврядуванні закладу освіти; на отримання завчасно інформації про заплановані або позапланові педагогічні, медичні тощо дослідження, обстеження та надавати згоду на них; брати участь у розробленні індивідуальної програми розвитку дитини; на інформацію про діяльність закладу освіти; подавати заяву про випадки булінгу до керівництва школи; вимагати розслідування булінгу (ч. 2 ст. 55) [9].

Водночас перед батьками ставиться ряд обов'язків: виховувати у дітей повагу до гідності, прав і свобод тощо; сприяти виконанню дитиною освітньої програми; поважати гідність, права, свободи і законні інтереси дитини та інших учасників освітнього процесу; дбати про фізичне та психічне здоров'я дитини; розвивати моральні чесноти дитини; дотримуватися установчих документів, правил внутрішнього розпорядку закладу освіти, а також умов договору про надання освітніх послуг (за наявності); сприяти керівництву закладу освіти у проведенні розслідування щодо випадків булінгу (цькування); виконувати рішення та рекомендації комісії з розгляду випадків булінгу (цькування) в закладі освіти (ч. 3 ст. 55 Закону «Про освіту» 2017 р.) [9]. Інші обов'язки можуть бути встановлені статутними документами освітнього закладу чи умовами контракту.

Деталізуються питання самоврядування у закладах вищої освіти в Законі «Про вищу освіту» 2014 р., в ст. 40 Закону міститься визначення такого самоврядування як права і можливості студентів (курсантів, крім курсантів-військовослужбовців) вирішувати питання навчання і побуту, захисту прав та інтересів студентів, а також брати участь у управлінні закладом вищої освіти [6]. Ст. 62, яка визначає права осіб, що навчаються у закладах вищої освіти, містить важливу норму, а саме в п. 27 ч. 1 ст. 62 право на оскарження дій органів управління такого закладу та їх посадових осіб, педагогічних і науково-педагогічних працівників [6].

Висновки. Таким чином, права та обов'язки суб'єктів, які отримують освітні послуги, визначені в законодавстві про освіту, підзаконних актах, в статутних документах освітніх закладів. В питаннях адміністративно-правових відносин головними постають права щодо звернення громадян до закладів освіти, органів державної влади та місцевого самоврядування на отримання інформації про діяльність навчального закладу, звернення щодо випадків булінгу; особи, які отримують освітні послуги можуть впливати на діяльність навчального закладу (брати участь в управлінні), який надає йому освітні послуги, через інституції громадського самоврядування (батьківське самоврядування, самоврядування здобувачів освіти у вигляді, наприклад, студентського самоврядування у закладах вищої освіти); оскаржувати щодо особи, яка отримує освітні послуги, дії навчальних закладів, їх посадових осіб, педагогічних працівників.

Список використаних джерел:

1. Ейдельберг М.М. Суб'єкти адміністративно-правових відносин з приводу володіння земельною ділянкою. *Форум права*. 2010. № 2. С. 145–150.
2. Загальна теорія держави і права : навч. посіб. / А.М. Колодій, В.В. Копейчиков, С.Л. Лисенков та ін. ; за ред. В.В. Копейчикова. Стер. вид. Київ : Юрінком Інтер, 2000. 320 с.

3. Конституція України: Закон України від 28 червня 1996 р. № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
4. Литвин І.І. Адміністративно-правові відносини у сфері надання освітніх послуг : дис. д-ра юридичних наук : 12.00.07 / Класичний приватний університет. Запоріжжя, 2016. 428 с.
5. Мацелик Т.О. Суб'єкти адміністративного права: поняття та система: монографія. Ірпінь : Видавництво Національного університету державної податкової служби України, 2013. 342 с.
6. Про вищу освіту: Закон України від 1 липня 2014 року № 1556-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>.
7. Про дошкільну освіту: Закон України від 11 липня 2001 року № 2628-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2628-14#Text>.
8. Про затвердження Примірною положення про студентське самоврядування у вищих навчальних закладах України: наказ Міністерства освіти і науки України від 15.11.2007 N 1010. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1010290-07#Text>.
9. Про освіту: Закон України від 5 вересня 2017 року № 2145-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>.
10. Про повну загальну середню освіту: Закон України від 16 січня 2020 року № 463-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text>.
11. Сандул Я.М. До визначення категорії «суб'єкт адміністративного права». *Наше право*. 2014. № 7. С. 99–103.

УДК 342.9

DOI <https://doi.org/10.32844/2618-1258.2021.3.19>

МИКОЛАСЦЬ Д.А.

**СИСТЕМА ПРИНЦИПІВ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ
ВІДНОСИН У СФЕРІ ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТИКИ
В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ**

**THE SYSTEM OF THE PRINCIPLES OF ADMINISTRATIVE-LEGAL REGULATION
OF RELATIONS IN POWER ENGINEERING
AMIDST UKRAINE'S EUROPEAN INTEGRATION**

Актуальність статті полягає в тому, що наукове опрацювання принципів адміністративно-правового регулювання відносин у сфері електроенергетики надасть можливість глибше розкрити його призначення, зв'язок між правом, економікою, національною безпекою та потребами населення. Крім того, встановлені принципи адміністративно-правового регулювання визначатимуть межі державного впливу із урахуванням як потреби у залученні інвестицій, так і потреби у захисті прав споживачів та якості наданої електроенергії. Закріплення ж адміністративно-правових принципів на законодавчому рівні дозволить об'єднати чинне законодавство в сфері електроенергії спільними цінностями й оперативніше виявляти правопорушення в цій сфері. У статті проаналізовано класифікацію принципів адміністративно-правового регулювання відносин у сфері електроенергетики. Виведено їх види та деталізовано специфіку розподілу. Охарактеризовано зміст та значення кожного принципу адміністративно-правового регулювання відносин у сфері електроенергетики в умовах євроінтеграції України. З'ясовано, що адаптивність та інноваційність є принципами, що обмежують застосування адміністративно-правового регулювання, вказують на потребу в припиненні його використання або ж зміні методу на заохочення та рекомендації, адже в іншому разі неможливо

© МИКОЛАСЦЬ Д.А. – аспірант (Київський національний університет імені Тараса Шевченка)